

درمان تشنج بسته به علت بروز آن متفاوت است. در واقع با درمان علت تشنج می‌توان از بروز آن جلوگیری کرد. در صورتی که تشنج به دلیل ابتلای بیمار به صرع باشد غالباً از گزینه‌های درمان دارویی، جراحی به‌منظور اصلاح موارد غیرطبیعی موجود در مغز، تحریک عصب یا رژیم غذایی خاص موسوم به رژیم کتونی استفاده می‌شود. با درمان منظم، می‌توان باعث کاهش یا توقف علائم تشنج شد.

اقدامات اولیه در کمک‌رسانی به افراد مبتلا به تشنج

اولین قدم در کمک به این دسته از افراد، سالم‌سازی و متناسب‌سازی محیط اطراف با شرایط بیمار، به‌منظور جلوگیری از بروز آسیب‌های احتمالی است.

اقدامات اولیه در صورت بروز حمله عبارتند از:

هنگام بروز حمله، فرد به پهلو خوابانده شود و یک بالش زیر سر وی قرار گیرد؛ هرگز بیمار را تا پایان حمله ترک نکنید و در کنار وی بمانید. در صورت بروز هریک از نشانه‌های زیر به‌سرعت با اورژانس تماس بگیرید:

تشنج بیشتر از ۳ دقیقه؛
بیدار نشدن فرد بعد از پایان حمله؛
تکرار تشنج؛
تشنج در افراد باردار؛

مراقبت‌های بعد از تشنج

بررسی بیمار از نظر وجود آسیب‌دیدگی.

اگر درطول حمله امکان خواباندن بیمار به پهلو وجود نداشت؛ بعد از اتمام حمله حتماً این کار را انجام دهید.

در صورت مشکل در تنفس با کمک انگشت‌تان دهان بیمار را از بزاق یا استفراغ پاک کنید و هر لباس یا زیورآلات تنگی را از دور گردن و مچ دست بیمار باز کنید.

تا زمانی که بیمار هوشیاری کامل خود را به دست آورد، در کنار وی بمانید.

جای راحت و امنی را برای استراحت بیمار فراهم کنید.

تا زمانی که بیمار هوشیاری خود را به‌طور کامل به دست نیاید است، چیزی برای خوردن یا آشامیدن به او ندهید.

با پرسیدن سوالاتی همچون اسمت چیست؟ کجا هستی؟ و امروز چه روزی است؟ و هوشیاری بیمار را چک کنید. البته ممکن است که چند دقیقه‌ای زمان ببرد تا بیمار هوشیاری کامل خود را به دست آورد و قادر به پاسخگویی به سوالات شما شود.

تشنج

افشین حسینی
پرستار اورژانس

بیمارستان حضرت رسول (ص) جوانرود

تغییر در فعالیت الکتریکی مغز، تشنج نامیده می‌شود. این تغییر ممکن است سبب بروز واکنش‌های شدید هیجانی شود یا هیچ نشانه‌ای نداشته باشد. معمولا تشنج شدید با لرزش شدید و از دست رفتن کنترل بدن همراه است. با این حال تشنج‌های خفیف هم می‌توانند نشان‌دهنده‌ی وجود مشکلی بزرگ در بدن باشند؛ پس تشخیص آنها بسیار حائز اهمیت است.

انواع تشنج

تشنج‌های غیرصرعی این گروه از تشنج‌ها ناشی از آسیب‌هایی نظیر ضربه دیدن سر یا وجود بیماری است. در صورتی که بیماری درمان شود؛ تشنج نیز برطرف می‌شود

تشنج‌های جزئی

این تشنج‌ها زمانی اتفاق می‌افتند که فرد دچار بیماری صرع باشد، که در این حالت بیمار به‌طور پی‌درپی دچار تشنج خواهد شد. این نوع از تشنج‌ها تنها در یک طرف مغز اتفاق می‌افتند که در نتیجه‌ی آن تنها یک طرف از بدن درگیر تشنج می‌شود. این نوع از تشنج‌ها با اسامی دیگر چون تشنج فوکال، جکسونین و لوب گیجگاهی نیز شناخته می‌شوند.

تشنج‌های گسترده

این تشنج در هر دو طرف مغز رخ می‌دهد و در نتیجه هر دو طرف بدن را نیز تحت تاثیر قرار می‌دهد. تشنج‌های گسترده شامل دو گروه از تشنج‌های صرع بزرگ (گرنند مال) و تونیک کلونیک هستند که عموماً در بیماران مبتلا به صرع اتفاق می‌افتند. تشنج‌های صرع کوچک (پتی مال) نوعی دیگر از تشنج‌های گسترده هستند که به تشنج‌های غایب نیز معروفند.

علائم تشنج

ممکن است که بیماران هر دو نوع تشنج‌های جزئی و گسترده را به‌طور همزمان تجربه کنند یا یکی به‌دنبال دیگری اتفاق بیفتند. حمله‌ی تشنج ممکن است از چند ثانیه تا حدود ۱۵ دقیقه به طول انجامد. گاهی قبل از شروع حمله ممکن است بیمار علائم زیر را تجربه کند:

احساس ترس یا اضطراب ناگهانی؛

احساس ناراحتی در معده؛

احساس گیجی؛

تاری دید؛

لرزش بازوها و پاها به‌گونه‌ای که فرد بر اثر آن چیزی را بیندازد؛

احساس خروج از بدن و برون‌فکنی؛

سردرد.

دلیل تشنج

هر مشکلی در بدن که منجر به آسیب مغزی شود می‌تواند سبب بروز تشنج گردد. برخی از این عوامل عبارتند از:

ترک ناگهانی الکل؛

گریزگی یا گاز گرفتگی؛

عفونت‌های مغزی مانند مننژیت؛

آسیب‌های مغزی یا وجود نقص در بخشی از مغز در هنگام تولد؛

خفگی؛

استعمال نادرست و خودسرانه‌ی دارو؛

ترک ناگهانی یک دارو؛

عدم تعادل در

الکترولیت بدن؛

شوک الکتریکی؛

صرع؛

فشار خون بسیار

بالا؛

تب شدید؛

ترومای سر؛

اختلال در عملکرد کلیه یا کبد؛

روش های تشخیصی در بیماری تشنج

اغلبا تشخیص نوع تشنج برای پزشک نیز دشوار است. اما برای اینکه درمان مناسبی برای بیمار تجویز شود؛ پزشک از تست‌های تشخیصی ویژه‌ای استفاده می‌کند. معمولا در اولین قدم، پزشک با بررسی سوابق

پزشکی بیمار به‌دنبال علت یا عواملی می‌گردد که می‌توانند مسبب بروز نشانه‌های تشنج شوند. برای مثال سردردهای میگرنی، بی‌نظمی

و اختلالات خواب و استرس‌های شدید از جمله‌ی عواملی هستند که علائمی شبیه به تشنج دارند. در ادامه پزشک با انجام تست‌های

آزمایشگاهی مخصوص، عواملی را که ممکن است منجر به فعالیت‌های تشنج‌گونه شوند، شناسایی می‌کند. تست‌هایی نظیر

آزمایش خون برای بررسی عدم تعادل الکترولیتی، بررسی مایع مغزی-نخاعی (Spinal Tap) برای تشخیص احتمال عفونت‌های مغزی،

سم‌شناسی برای بررسی داروها و سموم احتمالی موجود در بدن و بررسی امواج مغزی در طول تشنج برای تشخیص نوع تشنج از انواع

این آزمایشات هستند. همچنین اسکن‌های تصویری نظیر ام آر آی نیز با فراهم آوردن تصویری از امواج مغزی به پزشک کمک می‌کنند

تا موارد غیرطبیعی، مسدود بودن احتمالی یکی از عروق خونی در مغز یا وجود تومور را که می‌توانند سبب بروز تشنج شوند؛ تشخیص

دهد.

